

KATARÍNA DŽUNKOVÁ

VETERNÉ MESTO

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

KATARÍNA DŽUNKOVÁ

VETERNÉ MESTO

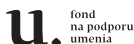
Copyright © Katarína Džunková 2017

Cover photo © Igor Mosijčuk 2017

Cover design © Jana Satková 2017

© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o.,
Bratislava 2017

e-mail: vsess@stonline.sk; <http://www.vsss.sk>

Realizované s pomocou Fondu na podporu umenia

VYDAVATELSTVO

SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATELOV, spol. s r. o.

Katarína Džunková: Veterné mesto

Zodpovedná redaktorka: Natália Petranská Rolková (profitexty.sk)

Ilustrácie: Igor Mosijčuk

Obálku s použitím ilustrácie Igora Mosijčuka – *Dychanije zemli* navrhla

Jana Satková

Sadzba: Jana Satková

Tlač: P+M Turany

Prvé vydanie

ISBN 978-80-8202-005-5

I . Č A S Ť

VERGÍLIUS

Len kŕdeľ vtákov nad pšeničným poľom
pamätá na vietor, čo prikrýval ti tvár,
a v dni presiaknutom slnkom
zaviali k nebu rímske vlasy.

Vydýchli stromy a ty si nezabudol miesto nich
zatlačiť oči v jarnom vetre,
keď život sám narážal do dubín
a hladiny mali v náhlych dažďoch
po kvapkách svätožiary nad hlavou.

Napi sa z dlaní, tak robieval to Dante,
keď si s ním básnickým krokom kráčal do hlbín.
Tie vtáky nad poľom veštili stmievanie
a smrť tvoju oplakala živica z píníí.

Zdalo by sa, že je to krehkosť dejín –
akoby si si zabudol čosi v našich dňoch – stále si tu.
Prešlo len pokolenie, a predsa ani oblaky
nemohli zabudnúť, ako sa ponáhľala tvoja smrť,
keď si vydýchol
a čoskoro
narodil sa Kristus.

PRÍTOMNOSŤ

Syčali rieky a sčernel bod,
kam dovideli tváre z obrazov,
a v diaľkach rozvili sa polia,
kde rozpínali laná laní.
Tak nás všetkých preniká priestor
preťatý pohľadmi
či rozochveným lístím,
akoby práve zaznievali
dialógy anjelov.

A hoci si človek i na vlastnú minulosť nespomenie,
ona i tak jestvuje a trvá –
ako sa zavše v stromoch ozve prekliaty figovník,
ako sa prechádzajú po srdci anjeli a mŕtvi
a Boží pohľad upriamený na svet
objíma postavy
i slnko zadržané na skle
pred tvárou z obrazov.

ULICA MINERALNAJA

Len nevysoko nad trávou bilo psie srdce
na lúke, čo v záplave d'ateľín bola bezcestná.
Zas sme sa nikam nepohli, len myšlienky uleteli
k nebu, kam kostolná veža spravila prvý krok.
A hoci by sme roky bez pohnutia ležali v perinke zeme,
aj tak sa zmeníme a krajina bude iná,
aj tam, kde sa zlatisté ruže skláňali nad sochu Márie.
Tak vitaj, slnko, v bolestnom meste, kde ťa nik
nepozdraví,
vitaj s práporom oblakov, keď dodunelo nebo,
vitaj, a ako len ty vieš, zažni svetlo v myslení
a ostrím lúča vydeľ správny úsudok.
Vyjdi, slnko, nad Nevu, nech sa viac nebojíme,
rozhor sa nad dňami, keď bolo škoda slov,
a obkresli nás znovu svetlom, daj nám tvar
v žánroch života, kde vietor obracia zo sveta nový list.
Príď, slnko, svedok strateného raja,
svedok ľudstva, popretých zázrakov,
svedok čeladí a nových rodov,
veď sa ti pod rukami rodí život
a krv vysoko do ciev pod tebou
vháňa aj psie srdce.

LOMONOSOV

Nahneš sa nad rybník, no neuvidíš tvár,
túžiac po živote bez odrazu,
aby sa odrazu mohol zjavovať iba život
v nečakaných chvíľach, keď sa už tvár spriatelila
s tmou,
vznešený život, vzácna návšteva,
čo na jar znovu dotýka sa stromov,
aj teba sa dotkne v tichej krajine,
kde pred náručím staníc vonia vlakom.
Dôverné miesta, dôverné polia –
čo by len nenavštívil vznešený deň...
Keď aj srdce uväznené za námorníckymi pruhmi
udiera prudšie, až rozkolíše loď.
Nad písmo uviazané na krku stránok
nahnem sa, no nechcem vidieť vlastnú tvár,
ani v oknách vlaku, čo hrmí ako búrka,
keď sa ozýva nebo
a najkrajším v živote
stáva sa odpočuté.

ŽIVOT

Keď slza zide z očí,
zide z mysle,
a preto treba srdcu stále nový plač,
keď postupne na každú ľútosť zabudneme
a uvädne aj ružica na rázcestí z vetrov.
Zem zabudne na včerajší dážď
a kvety nad hrobmi sa zmenia na vence z púpav,
akoby stopy detských sánok prepísali
dejiny sveta ešte raz.
Podaj mi ružicu z utišených vetrov
nad dávny rozhrešením, čo zišlo z mysle...
Lebo budem smútiť až tak, že sa budem radovať
v posvätnom tichu,
keď slza opäť prichádza.

KLENBA

Pokloň sa chlebu v jarnom obilí,
ako sa víby sklonili pred slnkom na hladine riek
a večer prichádzal ako kráľovná zo Sáby
aj do čias, keď sa nikto neklania
a nik neverí na vlastnú smrť,
ba ani na život s jazvami písmen na listoch kníh
a iba detstvo pamätá si stopy od kolien,
keď naliehavo volala nás zem – Pokloň sa...

Pokloň sa chlebu za bielobou stien,
keď vedľa teba život prebýva a sám ho nevidíš
a akoby z neba premieňal sa mlyn,
krúti sa slnko na okrajoch riek
a letný dážď sa práši ako múka,
hoci mu nikto nenastaví dlaň
a vtáctvo i tak zosadá na dlane mlák
a zobe dážď, akoby volalo – Pokloň sa...

Pokloň sa chlebu, hoci chleba niet,
a keď narazíš na klenbu neba, pokloň sa,
veď zem je krypta, v ktorej sa
hlina skláňa až po ľudskú tvár.
Keď ako zemskú kôru ktosi lámal chlieb
pod strážou potemnených klenieb,
zahorel život a povolal ťa – Vstaň,
a vlastne prikázal ti – Pokloň sa...

ÚČEL

Opýtaj sa dažďa,
čo navaril v mlákach tisíckrát popieraných suchom
a čo zarobil vietor
ako diamant vchádzajúci stromom do korún
a čo zranilo mávnutie rukou,
keď človek rezignuje i na vlastný údiv,
a predsa všetko preškrtnie
dávno tisíckrát zahnaný a obnovený dážď...
Celý svet sa smie obnoviť z prachu,
hoci sa slzy pýtali, ako sa dá tak rýchlo zaniknúť
a zabudnúť
aj na krásu, keď sa vlasy prekladali s povetrím
a zadul silný vietor zo sčernetých hôr.
Ako len dupocú stáda slz po pusteji zemi,
keď zaniká a keď sa znovu rodí plač
a očistná jar nezarobí nič,
keď vietor ako črepiny
napokon rozveje lupene kvetov.

NEMUSIEŤ

Vo veternom meste si kladiem plátno na srdce,
a predsa neutíšim svedectvo, že žijem,
ani idey, čo mohli zostať tichom,
a že len ja som zradila mlčanie,
lebo sa mi žiadalo začuť teba, veľký hlas,
a chcela som z ničoty vyvolať teba, láska,
lebo vo svete, kde nemusím milovať a nemusím vraviť,
padal spod nebies ako plot siahodlhý dážď
a spoza jeho lát trčali hlavy detí,
akoby hľadali krásu v susedovom dvore.
Keby nebolo krásy, nebolo by slov
a ani vietor by nemal meno, keď spôsobuje bolesť.
Keď si prikladám na krk plátno ako obväz,
akoby sa stával ranou,
lebo som poranila slová mlčaním
a porušila príkaz mlčať príkazom
poslúchnuť ideu, čo mi kládla
ruku na znovuzrodené srdce.